

[Socialministeren]

- mulighed for udbetaling af udgifter til sygebehandling m.v., efter at sagen er afgjort,
- udvidelse af forsikringsdækningen til medarbejdende ægtefæller, der har indgået løn-aftale efter kildeskatteloven,
- hjemmel til, at socialministeren udarbejder retningslinjer for et formaliseret samarbejde under sagsbehandlingen for at koordinere hjælpen til de arbejdsskadede,
- ankeadgang til arbejdsgiverne vedrørende Arbejdsskadestyrelsens anerkendelse af arbejdsskaden,
- fælles frist for anmeldelse til Arbejdstilsynet og Arbejdsskadestyrelsen som et led i udviklingen af det fælles anmeldesystem.

Der har været nedsat forskellige analysegrupper og udvalg, som har overvejet mulighederne for yderligere præmiegraduering, inddragelse af afledede offentlige udgifter under arbejdsskadeforsikringen og udlægning af opgaver fra Arbejdsskadestyrelsen til forsikrings-selskaberne, men overvejelserne har ikke givet grundlag for lovændringer.

Gennemførelsen af lovforslaget medfører merudgifter til administration på i alt 2,3 mio. kr. årligt, som vil blive dækket dels af betalingen fra forsikrings-selskaberne m.fl., dels inden for Socialministeriets rammer.

Idet jeg i øvrigt henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg på regeringens vegne anbefale forslaget til Tingets velvillige behandling.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Jeg skal tillade mig at fremsætte:

Forslag til lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling.

(Lovforslag nr. L 169).

Som nævnt under førstebehandlingen af Fremskridtspartiets beslutningsforslag om kontraktsafvænnning af narkomaner den 28. november 1991 har regeringen haft et lovforslag om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling under overvejelse.

Det skal med det samme slås fast, at regeringen med dette lovforslag ikke tilsigter at indføre tvangsbehandling eller tvangsanbringelse af stofmisbrugere, således som der er mulighed for f.eks. efter svensk lovgivning.

Baggrunden for lovforslaget er et ønske fra regeringens side om en så bred vifte af tilbud til stofmisbrugere som muligt, begrundet i de

mange forskelligartede behov, stofmisbrugere kan have.

Forslaget skal derfor ses som en ekstra mulighed på linje med de allerede eksisterende tilbud, der strækker sig fra bl.a. døgninstitutionsoophold, ophold i socialpædagogiske kollektiver eller familiepleje til ambulans behandling, dagbehandling samt fritidstilbud.

Når en stofmisbruger i dag indgår i et amtskommunalt behandlingstilbud, fastlægger institutionen i mange tilfælde en behandlingsplan i samarbejde med misbrugeren. Typisk indgås aftalen skriftligt og for en afgrænset periode, der er overskuelig for misbrugeren. Formålet med disse behandlingskontrakter er i samarbejde med misbrugeren at få fastlagt nogle rammer for behandlingsforløbet, herunder at fastsætte aftaler om mål for behandlingen samt goder, krav og regler under behandlingsforløbet.

Behandlingskontrakter indgår som et pædagogisk led i forsøget på at fastholde stofmisbrugeren i behandlingen. Hvis misbrugeren bryder aftalen, er konsekvensen oftest, at behandlingen stoppes helt eller delvis, idet der ikke hidtil i dansk lovgivning har været hjemmel til at tilbageholde misbrugere mod deres vilje på behandlingsinstitutioner.

Erfaringerne viser imidlertid, at en kvalificeret behandlingsindsats medfører forbedringer hos et betydeligt antal stofmisbrugere i form af reduktion af misbrug, forbedring af beskæftigelsessituationen og reduktion af kriminel adfærd. Derudover er selve behandlingstidens længde af stor betydning for effekten af behandlingsindsatsen.

Det er derfor af stor betydning for effekten af behandlingen af stofmisbrugere, at de er i en fortsat og sammenhængende behandling uden længerevarende afbrydelser.

Det er disse overvejelser, der i særlig grad er baggrunden for dette lovforslag.

Formålet med den foreslåede ordning er især at hjælpe yngre stofmisbrugere over 18 år, der er motiverede for behandling, og som endnu ikke i større omfang er kommet i konflikt med straffeloven som følge af stofmisbruget. Denne gruppe forudsættes at være mest motiveret for behandling, og det er derfor i særlig grad i forhold til denne gruppe, at der skal være mulighed for at anvende tilbageholdelse i forhold til kontrakten. Det skal dog understre-

[Socialministeren]

ges, at det dermed ikke er hensigten at udelukke ældre stofmisbrugere fra en tilsvarende mulighed.

Lovforslaget indeholder følgende elementer:

Det er baseret på 3-dobbelt frivillighed:

For det første er det overladt til amtsrådet, om det vil benytte sig af lovens bestemmelser i amtskommunen.

For det andet træffer amtskommunen i det konkrete tilfælde beslutning om, hvorvidt der skal gives tilbud om behandling med mulighed for tilbageholdelse på behandlingsinstitutionen. Der er således ingen forpligtelse for amtskommunen til at tilbyde en sådan kontrakt, og amtskommunens afgørelse kan ikke indbringes for anden myndighed.

For det tredje er det frivilligt for stofmisbrugeren, om pågældende vil indgå en sådan kontrakt. Ønsker stofmisbrugeren ikke at indgå en sådan aftale, har vedkommende fortsat adgang til øvrige eksisterende behandlingstilbud. Herved fastholdes frivillighedsprincippet i behandlingen af stofmisbrugere.

En behandlingskontrakt med mulighed for tilbageholdelse kan højst indgås for en periode af et halvt års varighed.

Tilbageholdelse kan kun ske, såfremt mere lempelige foranstaltninger er utilstrækkelige, og kun når visse helt afgørende hensyn taler for det, såsom udsigten til, at misbruget vil blive genoptaget i samme omfang eller endog forværret og behandlingsindsatsen dermed forspildes.

Isolation og fiksering er ikke tilladt.

Fysisk magtanvendelse vil kun være tilladt i meget begrænset omfang svarende til, hvad der i forvejen gælder for institutioner, der ikke er godkendte som lukkede eller sikrede afdelinger.

Tilbageholdelsen skal ophøre, når betingelserne ikke længere er til stede, og kan ikke vare mere end 2 måneder.

Da der er tale om administrativ frihedsberøvelse, er der indbygget retsgarantier i form af domstolsprøvelse.

Det skal fremhæves, at behandlingen i princippet foregår i et åbent behandlingsmiljø. Dette lægger naturligvis begrænsninger for de faktiske muligheder for at iværksætte og opretholde tilbageholdelsen.

Derfor er selve lovforslagets betingelser for at iværksætte en tilbageholdelse forholdsvis restriktive, ligesom det forudsættes, at de nærmere regler, socialministeren efter forslaget vil kunne fastsætte for, hvordan tilbageholdelsen kan ske, også vil indebære begrænsede foranstaltninger.

Selv om der således er lagt begrænsninger ind, både som følge af de fysiske forhold og ud fra at sikre væsentlige retsgarantier for stofmisbrugeren, anses foranstaltningerne imidlertid for at være tilstrækkelige til at klare mere eller mindre akutte krisesituationer af relativt kortere varighed.

Det skal fremhæves, at tidsrammerne for behandlingskontraktens længde samt varigheden af tilbageholdelsen er maksimumregler, idet det forudsættes, at kontrakten indgås ud fra individuelle hensyn m.v., og at tilbageholdelsen typisk formodes at ville være af meget kort varighed, indtil stofmisbrugeren er overtalt til at fortsætte det aftalte behandlingsforløb.

Der er som tidligere nævnt tale om et tilbud på linje med øvrige tilbud. Det er imidlertid en ny type tilbud, som vi ikke har nogen erfaringer med herhjemme. Det er baggrunden for, at det foreslås, at der i loven indsættes en revisionsbestemmelse med henblik på at følge udviklingen, således at vi om nogle år kan se på, hvor mange amtskommuner der har åbnet for denne mulighed, og herunder især, hvor mange institutioner og stofmisbrugere der har benyttet sig af tilbudet, samt deres erfaringer hermed.

Idet jeg henviser til bemærkningerne til lovforslaget, skal jeg anbefale lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse:

Redegørelse af 17/12 91 om status for opfølgningen af KVR-regeringens transporthandlingsplan for miljø og udvikling og oversigt over planlagte trafikinvesteringer.

(Redegørelse nr. R 7).

Trafikministeren (Ikast):**1. Indledning**

Med fremlæggelsen af KVR-regeringens transporthandlingsplan i maj 1990 fik vi for første gang en samlet plan for hele transportsektorens miljømæssige udvikling, herunder